

Församlingsinstruktion

Svenska kyrkan i Umeå

[2019-2022]

Innehållsförteckning

Grunden för Svenska kyrkan i Umeå	
Den grundläggande uppgiften - pastoralt program	
Mission.....	
Gudstjänst.....	
Undervisning.....	
Diakoni.....	
 Församlingarna och kyrkorna	
Samverkan.....	
Svenska kyrkan i Umeå som flerspråkig kyrka	
Ansvarsfördelning mellan pastorat och församlingar.....	
Redovisning av hur prästtjänster disponeras.....	
Domkapitlets reglering av befattningar och gudstjänster.....	
Utvärdering.....	
Sammanfattning av omvärldsanalys.....	
Sammanfattning av barnkonsekvensanalys.....	

Bilagor

Omvärldsanalys
Barnkonsekvensanalys
Doppastoral - Svenska kyrkan i Umeå
Handlingsplan - konfirmandarbetet i Svenska kyrkan i Umeå
Kris- och beredskapsplan

H M

Grunden för Svenska kyrkan i Umeå

Svenska kyrkan verkar utifrån ledorden närvaro, öppenhet och hopp för att förverkliga kristen tro i vår tid. Bekännelsen till treenig Gud som skapare, befriare och förnyare av vår tillvaro delas som ett evangeliskt-lutherskt trossamfund tillsammans med den världsvida kyrkan. Kyrkan lever i samhörighet med Jesus Kristus och kyrkans gemenskap utgår från evangeliet och samlar människor som söker tillhörighet i kyrkans sammanhang. Kyrkan är mission – sänd i världen med uppdraget att i varje tid uttrycka kristen tro i ord och handling genom att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni.

Som folkkyrka är Svenska kyrkan öppen för alla att tillhöra trons folk och dela dess liv. I Luleå stift, med ett tydligt fäste i Västerbottens kustland, finns ett väckelsearv med betoning på personlig trosfördjupning och gemensamt ansvarstagande för kyrkolivet. Den inomkyrkliga rörelsen EFS har präglat många byar, städer och församlingar.

Umeå är idag en växande stad med snabb förändringstakt. Svenska kyrkan i Umeå, med sex församlingar, finns i staden och i delar av den omgivande landsbygden. Församlingarnas kyrkor utgör nav och mötesplatser för alla som är delaktiga i kyrkans uppdrag att dela liv och leva tro.

Den grundläggande uppgiften – pastoralt program

*"Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst,
bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.*

*Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap
skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.*

*Allt annat som församlingen utför är stöd för
och en konsekvens av denna grundläggande uppgift."*

(KO 2 avd inledningstext)

Det pastorala programmet anger en inriktning för hur den grundläggande uppgiften ska utföras under åren 2019–2022 i Umeå pastorats församlingar.

MISSION

"Som Fadern har sänt mig sänder jag er"

(Joh 20:21)

Kyrkans grundläggande uppgift har sin utgångspunkt i Jesus Kristus, och Jesus sänder sin kyrka till hela världen med uppdraget att låta hela evangeliet bli hört och synligt för hela människan. Målsättningen är att fler människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro.

Genom dopet blir den som döps medlem i Kristi kyrka och därmed en del av Guds mission. Alla är delaktiga i uppdraget att vara kyrka tillsammans.

Mission berör såväl det lokala som det globala sammanhanget. Att låta det världsvida perspektivet och de erfarenheter som ryms i mötet med till exempel systerkyrkor och vänförsamlingar påverka oss som kyrka i Sverige och Umeå är viktigt. Lika angeläget är att möta de perspektiv som ryms i vårt eget samhälle i vår egen tid.

Svenska kyrkan i Umeå delar ett ansvar att respektera och vårda skapelsen samt, tillsammans med den världsvida kyrkan, vara ett tecken på dess befrielse och det nya livet i Kristus. Människor ska uppmuntras och vägledas att leva hållbart, enskilt och tillsammans med andra. Svenska kyrkan i Umeå samverkar med andra aktörer för en hållbar värld.

Reformatorn Martin Luther formulerade en kallelsetanke som är aktuell ännu idag; att en människa är kallad att stå i Guds tjänst i sin vardagliga gärning. Vi firar gudstjänst vissa dagar för att leva i Guds tjänst alla dagar. Bön och arbete behöver gå hand i hand för att tro och liv ska höra ihop. Så kan kyrkan med sina medlemmar ge ett trovärdigt vittnesbörd.

MÅLSÄTTNING

Vi vill:

- finnas på plats som kyrka där människor finns
- öka antalet döpta, såväl barn som vuxna
- visa på flera olika vägar till tro och växande i tro
- stärka engagemanget för internationell diakoni och mission
- minska vår egen klimatpåverkan samt påverka samhället i en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar riktning
- använda olika kulturella uttryck för att tolka kristen tro och existentiella frågor.

GUDSTJÄNST

"De deltog troget i apostlarnas undervisning och den inbördes hjälpen, i brödbrytandet och bönerna"

(Apg 2:42)

I gudstjänsten samlas människor till gemenskap runt Ordet och sakramenten för att be och lovsjunga. Gudstjänst skapas tillsammans med möjlighet att dela liv och leva tro. I gudstjänsten har förkunnelsen stor betydelse. Musiken – såväl instrumental som kör-, och församlingssång – är viktig för gudstjänstens liv. Kyrkoårets växlingar, delaktighet, en mångfald av uttryck, bön, stillhet samt gemenskapen runt både nattvards- och fikabordet är andra betydelsefulla delar i en levande gudstjänst. I Svenska kyrkan i Umeå firas en mångfald av gudstjänster på olika platser under en vecka, helgdag som vardag, och kyrkliga handlingar (dop, konfirmation, vigsel och begravning) är viktiga mötesplatser mellan Gud och människor, mellan kyrka och befolkning.

MÅLSÄTTNING

Vi vill:

- stärka delaktigheten vid gudstjänsterna
- att gudstjänsten ska vara öppen och inkluderande samt upplevas meningsfull
- ge större utrymme för barn och ungas gudstjänstliv.

UNDERVISNING

"Brann inte våra hjärtan när han talade till oss på vägen och utlade skrifterna för oss?"

(Luk 24:32)

Svenska kyrkan ser undervisning som ett livslångt lärande där delandet av liv och tro ger möjlighet att växa enskilt och tillsammans. Svenska kyrkan i Umeå har en omfattande verksamhet bland barn och ungdomar, såväl öppen verksamhet som gruppverksamhet. Det finns även en mängd olika mötesplatser för vuxna med möjlighet att upptäcka kristen tro och ge teologisk fördjupning, samtal och andlig vägledning.

När Jesus efter uppståndelsen mötte de två lärjungarna på vägen till Emmaus drogs de in i ett lärande samtal med utgångspunkt både i deras faktiska livssituation och i de historiska texterna. Kyrkans undervisning vilar på dessa två perspektiv – våra egna liv i relation till Bibelns levande ord. I all verksamhet i Svenska kyrkan i Umeå där undervisning bedrivs behöver det därför finnas en växelverkan mellan tradition och liv. Det gäller såväl barn- och ungdomsverksamheten som förkunnelsen i gudstjänsten och i verksamhet med vuxna. Möjligheten till personlig fördjupning genom växande i tro är väsentligt för att församlingen ska vara en rekryterande miljö till uppgifter och ansvar. Konfirmandtiden är viktig för att knyta, behålla och stärka kontakten mellan ungdomar och kyrkan.

MÅLSÄTTNING

Vi vill:

- fortsätta utvecklingen av konfirmandverksamheten och ge förutsättningar för innehållsrika konfirmandalternativ som tilltalar alla ungdomar
- att minst 40% av de kyrkotillhöriga 15-åringarna i Umeå pastorat väljer att konfirmeras
- ge möjligheter till undervisning och samtal för vuxna och stärka formerna för lärande för att skapa tro, fördjupning och engagemang
- ge redskap till vuxna att samtala med barn om kristen tro och livsfrågor
- förstärka delaktighet och ansvarstagande för ideella medarbetare i undervisande verksamhet.

DIAKONI

"Vem är min nästa?"

(Luk 10:29)

Diakoni är att ge stöd och hjälp till medmänniskor, att vara själavårdande och att försvara människors rätt att forma sina liv utifrån sina förutsättningar. Diakoni handlar om att motverka förtryck och uppmuntra och frigöra till det som är gott, så att Guds kärlek blir synlig i världen. Behov av stöd kan uppstå i varje människas liv när tillvaron går sönder, när hälsa och självkänsla sviktar eller missbruk tar över vårt eget eller en anhörigs liv. En diakonal strategi ligger till grund för det samlade arbetet där mötesplatser för delaktighet och gemenskap och insatser för människor i särskilt utsatta livssituationer båda är viktiga och förutsätter varandra. Diakoni är hela församlingens ansvar och bärs av alla medlemmar med diakonerna som ledare och särskild resurs samt ideella som viktiga medarbetare. Utveckling av arbetet sker genom ett kontinuerligt lärande för alla inblandade.

MÅLSÄTTNING

Vi vill:

- erbjuda mötesplatser där människor kan växa i tillit, gemenskap och delaktighet
- söka en utökad och fördjupad samverkan till stöd för människor i utsatta livssituationer
- vara ett självklart sammanhang för personer som vill engagera sig ideellt för människor i utsatta livssituationer och annat diakonalt arbete.

Församlingarna och kyrkorna

Utifrån det pastorala programmets inriktning har pastoratets sex församlingar en självständig identitet med ett mångfaldigt innehåll och med varje kyrka som utgångspunkt för gemenskap och verksamhet.

Tavelsjö församling

Nordväst om Umeå finns den befolkningsmässigt minsta men till ytan största församlingen. Tavelsjöbygden kännetecknas av vacker natur med sjöar, berg och öppet jordbrukslandskap och utgörs av ett 60-tal byar med Tavelsjö som huvudort. Bygdens utveckling och kulturliv drivs av ideella krafter i samarbete mellan många föreningar och församlingen är en del i denna samverkan. Den gudstjänstfirande kärnan utgör grunden för församlingens arbete. Strävan är att variera gudstjänstutbudet och möjliggöra ökad delaktighet och medverkan av

ideella. Församlingen bedriver en stor barnverksamhet. Musikverksamheten är en viktig del att utveckla vidare. På Kyrkans lägergård med Svedjans kapell firas gudstjänster, anordnas läger och arrangeras retreatar. Under sommaren är antalet dop och vigslar stort. Lägergården har dessutom extern uthyrning för olika ändamål.

TAVELSJÖ KYRKA

Tavelsjö kyrka ligger vid Tavelsjön med en intilliggande församlingsgård. Kyrkan invigdes 1965 och står på samma plats som den tidigare kyrkan från 1897.

SVEDJANS KAPELL

Svedjans kapell på Kyrkans lägergård invigdes som kyrkorum 2003.

Tegs församling

Tegs församling på södra sidan av Ume älv består av både landsbygd och tätort. Gudstjänster firas och verksamhet bedrivs i tre kyrkor och sex missionshus samt i Kyrkans hus i Yttersjö och i Röbäcks kapell. I församlingen finns också Strömbäcks folkhögskola med Strömbäcks kyrka. De skiftande lokalerna möjliggör olika uttryck och verksamhetsformer. En öppenhet och vilja att finnas till för det omgivande samhället med en välkomnande hållning präglar församlingens liv.

TEGS KYRKA

Den karaktäristiska kyrkan med sin församlingsgård har, sedan den stod färdig 1969, varit en samlingsplats för såväl tegsbor som olika föreningar i Umeå. Olika kulturella inslag samt öppen verksamhet för barn, familjer, ungdomar och äldre är uttryck för detta.

BÖLEÄNGSKYRKAN

Vägg i vägg med ICA-butiken på Böleäng finns en kyrka från 1979 med sitt säregna kyrkorum med dopfunten i centrum. Vänskapscafé och sinnesrogudstjänster utifrån tolvstegsrörelsen, andlig vägledning, retreatar, körverksamhet och konceptmässor med musikteman utmärker detta sammanhang.

RÖBÄCKS KYRKA

I den gamla delen av Röbäck finns en kyrka som tidigare varit ett missionshus. Delaktighet och ideella insatser kring gudstjänsten och verksamheten samt ett engagemang för internationella frågor finns i gemenskapen i Röbäcks kyrka.

Umeå landsförsamling

I Umeås västra delar expanderar både områden med villor och flerbostadshus. Många unga familjer flyttar in. Den unika skulpturparken och den stora spa-anläggningen drar till sig många besökare. Här finns Umeå landsförsamling som rymmer både en kreativ stadsmiljö och växande byar. De många skolorna inom församlingen ger, liksom stora seniorboenden nära kyrkan, goda möjligheter till kontakt och samverkan med olika delar av samhället.

Backens medeltida kyrka är en plats som ger rum både för gudstjänster, samtal och kaféverksamhet. Prästgården nära kyrkan har efter restaurering, tillsammans med sin nya paviljong, blivit en vacker och uppskattad församlingsgård för människor i alla åldrar och rymmer alltifrån babykafé till minnesstunder. Missionshusen i Hissjö och Sörfors är också viktiga platser för församlingens verksamhet. Ett signum i församlingen är det rika musikkivet med körer, konserter, instrumentalundervisning och sånglek.

BACKENS KYRKA

Backens kyrka är Umeås äldsta kyrkobyggnad. Den första stenkyrkan på platsen invigdes redan 1508. Kyrkan har skadats av två våldsamma bränder under åren och återinvigdes senast 1990 efter den stora branden 1986. Historia, tradition och vackra omgivningar gör Backens kyrka omtyckt för gudstjänster av många olika slag.

GRISBACKAKYRKAN

Bland villabebyggelsen på Grisbacka finns en träkyrka som 1936 invigdes som missionshus. Sedan 1980 är det en samarbetskyrka mellan EFS och Svenska kyrkan. Invid kyrkan finns en lekkyrka från 2010 – en kyrka i miniatyr med möjlighet för barn att genom lek lära sig mer om gudstjänst, dop, vigsel och begravning. Den ideella delaktigheten är stor i kyrkan som också präglas av verksamhet med människor med funktionsnedsättning. Grisbackakyrkan samverkar med Västerslättkyrkan och Hedlundakyrkan (Equmeniakyrkan) genom "Tre kyrkor väst på stan".

Umeå Maria församling

Norrut i staden, med stora delar av friluftsområdet kring Nydalasjön inom sina gränser, finns Umeå Maria församling där Marieområdena, Nydalahöjd och byn Anumark, ingår.

Församlingens verksamhet har en tonvikt på barn- och ungdomsarbete samt skapande verksamhet och samtalskontakter med vuxna och äldre. Människor från olika delar av Umeå finns med i gudstjänst- och församlingslivet som kännetecknas av olika liturgiska uttryck och betoning på gemenskap samt ideellt ansvarstagande.

MARIAKYRKAN

Mariakyrkan invigdes 1982 och är en tidstypisk byggnad. Verksamhetslokalerna är sammanbyggda med kyrkan och utgör den öppna mötesplats församlingen strävar efter att vara.

Umeå stadsförsamling

Västerbottens största församling finns från stadens centrum och norrut med varierad och omfattande verksamhet. Umeå stads nuvarande församlingsgård rymmer en stor bredd av grupper och aktiviteter samt är mötesplats för flera pastoratsgemensamma verksamheter. Mer ändamålsenliga lokaler planeras för församlingsverksamheten. Arken är en lokal på Östra Ersboda som är diakonalt viktig för att nå grupper som annars inte kommer i kontakt

med Svenska kyrkan. Gamliakyrkan Helena Elisabeth ägs av Västerbottens museum men används för dop, vigslar och ett antal gudstjänster under året. Inom församlingen finns Sandalen som en av pastoratets förskolor.

UMEÅ STADS KYRKA

Likt en mindre katedral står Umeå stads kyrka vid älven i centrum sedan 1894. Kyrkan är välbesökt och rymmer under året många olika slags gudstjänster och evenemang. Musikverksamheten är omfattande med många körer och konserter. Kyrkan är också en mötesplats för teologisk fördjupning och samtal liksom mellan kyrka och kultur.

VÄSTERSLÄTTSKYRKAN S:T STAFFAN

Mitt i ett stadsdelscentrum står den särpräglade rundkyrkan vilken invigdes som kyrka 1977. Gudstjänstlivet formas ofta tillsammans med deltagare från barngrupper och körer. Västerslättskyrkan ingår i det ekumeniska arbetet "Tre kyrkor väst på stan".

ERSBODAKYRKAN

Ersbodakyrkan stod klar 1982 i ett område som kännetecknas av kulturell mångfald. Diakoni och dialog med olika religioner och kulturer samt insatser av ideella medarbetare är betydelsefulla i verksamheterna.

ERSMARKSKYRKAN

Ersmarkskyrkan är en samarbetskyrka mellan Svenska kyrkan och EFS. Den var ursprungligen ett missionshus från 1921 men genom utbyggnad och invigning som kyrka 1992 är den på många sätt "kyrkan mitt i byn". Ideella medverkar både praktiskt och liturgiskt i gudstjänstlivet. Betoning ligger på relationsbyggande och barns delaktighet i gudstjänsten.

Ålidhems församling

Ålidhems församling omfattar de östra stadsdelarna, universitets- och sjukhusområdet samt byn Innertavle. Området präglas av människors rörlighet mellan platser och sammanhang där många olika kulturer och traditioner möts. Här vill församlingen skapa mötesplatser, ge rum för stillhet, eftertanke och fördjupning. Utbyggnaden av Tomtebo och Innertavle har skapat behov av en ny lokalsatsning med tonvikt på barn- och ungdomsverksamhet samt mera kontinuerligt gudstjänstfirande. Gudstjänst firas på campus, på sjukhuset, i Ålidhemskyrkan, i Carlskyrkan, i Kyrkhörnan på Tomtebo, i Innertavle missionshus och i Kyrkstugan vid Nydalasjön. Under sommaren är Kyrkstugan församlingens främsta mötesplats.

Kyrkan på campus, som är en del av Universitetskyrkans nationella ekumeniska nätverk, vill arbeta för att religion får vara synlig på universitetet bland annat genom att skapa mötesplatser över kultur- och religionsgränser. Sjukhuskyrkan vid Norrlands universitetssjukhus, som också verkar ekumeniskt, ingår i sjukhusets psykosociala beredskap och bedriver sjukevård och utbildning samt inbjuder till andakter och gudstjänster.

ÅLIDHEMSKYRKAN

Ålidhems kyrkan är byggd för att vara en vardagskyrka för alla. Kyrkan med församlingsgård invigdes 1973. Den har sedan dess byggts ut i flera omgångar och rymmer idag även en av pastoratets förskolor Prästkragen. I Ålidhems kyrkan finns en betydande verksamhet för vuxna med samtals- och fördjupningsgrupper som ska utvecklas för att stärka lärandet bland kyrkotillhöriga och ideella medarbetare.

CARLSKYRKAN

I stadsdelen Carls hem finns Carls kyrkan, en samsarbetskyrka mellan EFS och Svenska kyrkan som invigdes 1984. Många ideella medarbetare, samhällsengagemang och omsorg om människor i utanförskap kännetecknar kyrkans gemenskap och verksamhet. Kortkurser som grundkurs i kristen tro, föräldraskap samt ledarskap, erbjuds regelbundet. I Carls kyrkan pågår ett aktivt omställningsarbete kring hållbarhet.

Umeå pastorat

Församling	Medlemmar i Svenska kyrkan 31/12-17	Folkmängd per 31/12-17	Andel av total tillhörighet i Umeå pastorat fördelat på församling	Andel medlemmar av totala medlemsantalet	Andel kyrkotillhöriga av total folkmängd
Umeå Stadsförsamling	22 268	35 015	34%	33%	64%
Tegs församling	12 686	17 560	17%	19%	72%
Ålidhems församling	12 645	22 786	22%	19%	55%
Umeå Landsförsamling	10 795	15 740	15%	16%	69%
Umeå Maria församling	6 726	10 760	10%	10%	63%
Tavelsjö församling	1 775	2 355	2%	3%	75%
TOT	66 895	104 216			64%

Samverkan

Svenska kyrkan i Umeå samverkar med offentlig sektor, ett stort antal organisationer, föreningar och grupper. Denna samverkan tar sig många uttryck och resulterar i olika betydelsefulla verksamheter. Exempel är skolan i Tavelsjö, Umeå kommuns öppenvård, Blå träffen på Grisbacka, samverkan med Umeå Fritid Unga på Sjöfruskolan, Mariehemsdagen på Mariehem och läxhjälp på Ersboda. Svenska kyrkan i Umeå är en del av det lokala ekumeniska samarbetet UKR – Umeå kristna råd. Likaså ingår Svenska kyrkan i Umeå aktivt i Umeås interreligiösa råd som hålls samman av Umeå kommun. Samverkan baseras på

JP m

samförstånd och en vilja att arbeta tillsammans. Visst arbete bedrivs utifrån reglerade avtal och har pågått under många år, medan andra gemensamma satsningar är korta projekt. Alla församlingar i Svenska kyrkan i Umeå är medlemmar i Öppen Gemenskap för ett gemensamt diakonalt ansvarstagande. I den diakonala strategin förenas församlingarnas egna gemenskapande verksamheter med det pastoratsgemensamma ansvaret för särskilt utsatta grupper. Genom ett idéburet offentligt partnerskap med Umeå kommun samverkar Svenska kyrkan i Umeå med Pingst Umeå i arbete med mötesplats och härbärge för utsatta EU-medborgare. Vän i Umeå är ett stort sammanhang med många församlingsmedlemmar aktiva för att skapa kontakter med människor från olika kulturer och verka för integration i samhället. Arbetet i Vän i Umeå stöds organisatoriskt och med stort engagemang från många församlingsmedlemmar.

Konfirmandarbetet bedrivs samlat under namnet "Så mycket mer" och i samverkan med EFS Västerbotten, KFUM Umeå, Stiftelsen Norrbyskärs ungdomsgård och Sävar-Holmöns församling. Genom Kyrkan på campus bedrivs ett omfattande samarbete med universitetets olika institutioner, med studenthälsan och med olika föreningar.

Tre av kyrkorna i Svenska kyrkan i Umeå är samarbetskyrkor mellan EFS och Svenska kyrkan. EFS Västerbotten och föreningarna i Carlskyrkan, Ersmarskyrkan och Grisbackakyrkan har getts uppdraget att i dessa kyrkor ansvara för att den grundläggande uppgiften utförs. Samarbetet är reglerat i ett samarbetsavtal. Samverkan med Vasakyrkan, EFS-kyrkan i centrala Umeå, är uttryckt i en avsiktsförklaring.

Strömbäcks folkhögskola är också en gemensam angelägenhet för Svenska kyrkan i Umeå och EFS i Västerbotten liksom för Luleå stift, och utgör en viktig resurs för utbildning och fortbildning.

Samverkan med studieförbund, främst Sensus, är en väl etablerad form inom många verksamheter, vilket ger konkret stöd och bidrar till ömsesidigt lärande.

Svenska kyrkan i Umeå som flerspråkig kyrka

Svenska kyrkan är en flerspråkig kyrka. Svenska kyrkans medlemmar talar många språk. Förutom svenska och de nationella minoritetsspråken finska, meänkieli, samiska, jiddisch, romani samt teckenspråk finns en mängd andra språk utifrån den mångfald av nationaliteter som finns i Umeå. Så långt det är möjligt ska församlingarna i Umeå synliggöra, erkänna och bekräfta de individer som vistas i pastoratet och talar andra språk än svenska så att alla har möjlighet att uttrycka sin tro på sitt hjärtas språk. I de kyrkor där det är befogat ska strävan vara att erbjuda simultantolkning till gemensamt språk under gudstjänst på det sätt som redan sker i Ålidhemskyrkan.

I Svenska kyrkan i Umeå ska såväl anställda som ideella medarbetares kompetens tas tillvara för att möjliggöra kommunikation, verksamhet och gudstjänstliv på olika språk. Dialog och samarbete med samiska företrädare och föreningar är en viktig del av kyrkolivet, och samverkan sker kring den årliga samiska veckan i Umeå.

FINSKA FÖRSAMLINGSKRETSEN

I Svenska kyrkan i Umeå finns en finsktalande församlingsgemenskap. Verksamheten har som målsättning att arbetet ska leda till fördjupad tro och ökad samhörighet i Svenska kyrkan för finsktalande. Den finska församlingskretsen vill arbeta i samhället samt i det finskspråkiga föreningslivet.

De närmaste åren vill Finska församlingskretsen:

- möta den grupp människor som i dagsläget ej kontinuerligt är delaktig i församlingskretsens verksamhet,
- utveckla fler former av undervisning där skapande och kreativitet kommer till uttryck,
- arbeta för ekumenik och bygga relationer med andra församlingar där det finns finskspråkiga gemenskaper samt främja och utveckla samarbetet med det finskspråkiga föreningslivet i Umeå.

TECKENSPRÅKIGA VERKSAMHETEN

Den teckenspråkiga verksamheten i Svenska kyrkan i Umeå arbetar för att i Umeå med omnejd tillgodose dövas, dövblindas, döva och synskadades, hörselskadades och vuxendövas behov av en kyrka där de kan dela liv och tro med varandra på sina villkor, fira gudstjänst samt bygga församling på svenskt teckenspråk.

Den teckenspråkiga verksamheten arbetar aktivt för att hävda denna språkliga minoritets rättigheter till lika villkor i kyrkan och samhället samt förmedla kunskap till hörande och döva om vad det innebär att leva i två kulturer.

De närmaste åren ska den teckenspråkiga verksamheten:

- skapa goda mötesplatser för teckenspråkiga,
- synliggöra befintlig verksamhet såväl inom kyrkan som utanför,
- fortbilda döva och hörselskadade ideella medarbetare i det kyrkliga arbetet
- utveckla konfirmandarbetet.

Ansvarsfördelning mellan pastorat och församlingar

I Umeå pastorat finns dubbla styrelsenivåer med ett kyrkoråd och sex församlingsråd vilket bygger på samhörighet och samspel i en gemensam organisation. Kyrkorådet är styrelse för hela pastoratet, vilket utgörs av sex församlingar i samverkan, och har gemensamt med kyrkoherden ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd samt för gemensamma församlingsverksamheter, begravningsverksamheten, fastighetsförvaltning och stödfunktioner. Kyrkorådet har arbetsgivaransvar för alla anställda. Församlingsrådet är

AM

styrelse i en församling och tar gemensamt med kyrkoherden – som till församlingsherden delegerar – ansvar för den grundläggande uppgiftens genomförande genom gudstjänst, diakoni, undervisning och mission.

Församlingsrådet arbetar nära församlingsbor, gudstjänstdeltagare och verksamhetsaktiva och har till uppgift att föra en kontinuerlig dialog med anställda medarbetare om församlingslivets utveckling. En uppgift är också att ge församlingsengagerade tillfällen och möjligheter att ge synpunkter på församlingens verksamheter och arbete. Likaså har församlingsrådet uppgiften att uppmuntra och skapa plats för ideellas engagemang och ansvarstagande.

Ansaret för pastoratsgemensamma verksamheter kan delegeras till enskild församling (inom parentes aktuell fördelning till olika församlingar). Det avgörs fortlöpande i beslut om organisation och arbetsformer samt budgetprocess. De verksamheter som bedrivs gemensamt är:

- Diakoni i kriminalvård
- Blå träffen (Umeå landsförsamling) och Blå fredag (Tegs församling) – verksamhet med människor med funktionsnedsättning
- Diakonalt strategiskt arbete för särskilt utsatta grupper
- Familjerådgivning och personalhandledning
- Finska församlingsskretsen (Ålidhems församling)
- Konfirmation
- Kyrka och kultur
- Kyrkan på campus (Ålidhems församling)
- Kyrkans stödgrupp
- Sjukhuskyrkan med jourberedskap
- Skolkyrkan – på gymnasienivå (Ålidhems församling) och på högstadienivå
- Sorgegrupper – inklusive familj och sorg-grupper
- Teckenspråkiga verksamheten (Umeå stadsförsamling)

Alla stödfunktioner för kommunikation, personal, administration, ekonomi och fastighet är samordnade i ett pastoratskansli gemensamt för alla församlingar och till stöd för den gemensamma organisationen.

Begravningsverksamheten är en uppgift som utgår från det av staten delegerade huvudmannaskapet till Svenska kyrkan och konstitueras genom lagreglering. Denna pastoratsövergripande verksamhet utgår inte från församlingens grundläggande uppgift men bedrivs parallellt med denna i en gemensam organisation.

Förskoleverksamheten, som består av förskolorna Prästkragen och Sandalen inom två av församlingarna, är en pastoratsgemensam verksamhet utöver församlings- och begravningsverksamhet.

Domkapitlets reglering av befattningar och gudstjänster

Inrättade prästtjänster är i grunden anställningar inom hela pastoratet. Utöver kyrkoherde finns en grundbemanning för huvudsaklig tjänstgöring i varje församling. I aktuell personalstat finns följande fördelning av prästresurser:

Tavelsjö 100%

Teg 500%

Umeå landsförsamling 400%

Umeå Maria 250%

Umeå stadsförsamling 800%

Ålidhem 525%

Till denna kommer en grundbemanning för pastoratsgemensamma verksamheter enligt följande:

Diakoni i kriminalvård 20%

Teckenspråkig verksamhet 50%

Sverigefinsk verksamhet 50%

Kyrkan på campus 100%

Sjukhuskyrkan 250%

Pastoratet har möjlighet att omdisponera personalresurser, inklusive prästtjänster, utifrån verksamhetsinriktning och behov. Före eventuell minskning av ovan angiven totala tjänstevolymer ska domkapitlet underrättas.

I pastoratet är behörighetsnivån för minst en kyrkomusikertjänst motsvarande organistutbildning (kyrkomusikerexamen på B-nivå) i Teg, Umeå lands, Umeå Maria, Umeå stads och Ålidhems församlingar. För övriga kyrkomusikertjänster är behörighetsnivå motsvarande kantorsutbildning (kyrkomusikerexamen på C-nivå).

I pastoratet firas huvudgudstjänst varje vecka i varje församling med undantag för särskilt sammanlysta gudstjänstillfällen för alla församlingar, vilket sker vid högst fem sönd- eller helgdagar under året. Därutöver kan två eller flera församlingar sammanlysa gudstjänst vid enstaka tillfällen. I varje församling ska högmässa/mässa firas som huvudgudstjänst minst två gånger varje månad.

Utvärdering

Utifrån församlingsinstruktionen ska en årlig verksamhetsplan upprättas, av kyrkorådet samt i respektive församling, av varje församlingsråd, innehållande konkreta insatser och aktiviteter under åren 2019-2022.

Församlingsinstruktionen utvärderas därmed årligen indirekt genom uppföljning av verksamhetsplan i kyrkoråd och församlingsråd. I anslutning till nästa mandatperiod ska en prövning av eventuell ändring av församlingsinstruktionen göras.

Sammanfattning av omvärldsanalys

Kyrka i världen

- Beroende. Vad som händer i en del av världen påverkar människor på andra platser.
- Orättvisa. En liten del av världens befolkning förfogar över merparten av jordens resurser.
- Sanningsrelativism. Förekomsten av desinformation och falska nyheter påverkar politiska skeenden och människors bild av verkligheten.

Kyrka i Sverige

- Sekularisering. Svenskarnas tidigare starka band till Svenska kyrkan har försvagats då de flesta människor idag har en svag koppling till traditionella trossamfund.
- Individualism. I tidigare generationer fick en människa sin identitet utifrån släkttillhörighet och arbete. Idag skapar vi på många sätt vår egen identitet genom vad vi presterar, konsumerar och visar upp för omvärlden.

- Inflytande. Svenska kyrkan har fortfarande en inflytelserik position utifrån sin tidigare ställning som statskyrka och förfogar över betydande resurser vad gäller fastigheter och personal. På styrande positioner i kyrkan saknas mångfald avseende ålder och etnicitet.
- Utsatthet. Allt fler människor lever i utsatthet av olika slag. Samhället dras allt mer isär när de sociala och ekonomiska klyftorna ökar.
- Främlingsfientlighet. De senaste åren har olika uttryck för främlingsfientlighet ökat i Sverige.
- Engagemang. Traditionellt arbete och långsiktiga åtaganden i föreningar och politiska partier minskar. Däremot ökar det tillfälliga givandet till välgörenhet och många människor är intresserade av att praktisera medmänsklighet och omsorg genom ideellt engagemang.
- Teknikutveckling. Sociala medier har förändrat svenskarnas sätt att umgås, söka information, skapa sin identitet och konsumera underhållning.
- Hälsotrend. Vuxna ägnar sig åt fysisk träning på sin fritid i högre grad än tidigare generationer, men även sökande efter stillhet i olika former har ökat.
- Hållbarhet. Svenskarnas konsumtion befinner sig på en nivå som inte är långsiktigt hållbar. En omställning mot en mer hållbar livsstil har påbörjats.

Kyrka i Umeå

- Befolkningsökning. Umeås befolkning ökar stadigt.
- Ung befolkning. Umeå präglas av att vara en universitetsstad där många blir kvar efter sina studier.
- Bostadsbrist. Den ökande folkmängden har lett till bostadsbrist. Priserna på Umeås bomarknad stiger stadigt.
- I Umeå finns utsatthet på olika plan. I staden har länge funnits hemlösa personer, något som blivit mer synligt på senare tid sedan EU-migranter, framför allt romer, sökt sig till Umeå.
- Flyktingar. Till Umeå med omnejd kommer flyktingar och många av dem stannar i Umeå. Antalet ensamkommande flyktingbarn har ökat.
- Mångkulturellt. Under en lång period har människor från andra länder funnit sin plats i Umeå vilket ger en mångfald i kultur, tradition, språk och tro.
- Kulturliv. Kulturlivet är rikt i Umeå och blomstrar både på teater, operahus, museer, gallerier och festivaler med musik, litteratur och dans. Det finns även en tradition av unga kulturaktörers egna initiativ inom kulturområdet.
- Hållbarhet. Bland Umeås befolkning finns ett stort intresse för hållbarhetsfrågor.

Sammanfattning av barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalysen finns i sin helhet som bilaga till församlingsinstruktionen. Med barn avses, enligt barnkonventionen, barn och ungdomar mellan 0–18 år.

- Det stora flertalet barn mår bra i såväl Sverige som i Umeå, men den psykiska ohälsan bland unga, genom upplevelse av stress, nedstämdhet och depression, ökar.
- Svenska kyrkan i Umeå har en omfattande barn- och ungdomsverksamhet med en tyngdpunkt på åldrarna 7–12 år.
- Barn- och ungdomsverksamhetens undervisande kvalitet (i betydelsen överföring och inläring av kristen tro) är svårfångad medan en kartläggning visar på mångsidiga verksamheter som samlar många.
- Få barn deltar regelbundet i söndagens huvudgudstjänst med undantag vid barnkörmedverkan.
- Många barn deltar i andakter i veckoverksamheten.

- Barn uttrycker att det i kyrkan finns vuxna som har tid att lyssna och att de får "bara vara" utan att behöva prestera.

H 24

Omvärldsanalys

Syftet med omvärldsanalysen är att ge en översiktlig beskrivning av den tid och det sammanhang Svenska kyrkan i Umeå verkar i.

Kyrka i världen

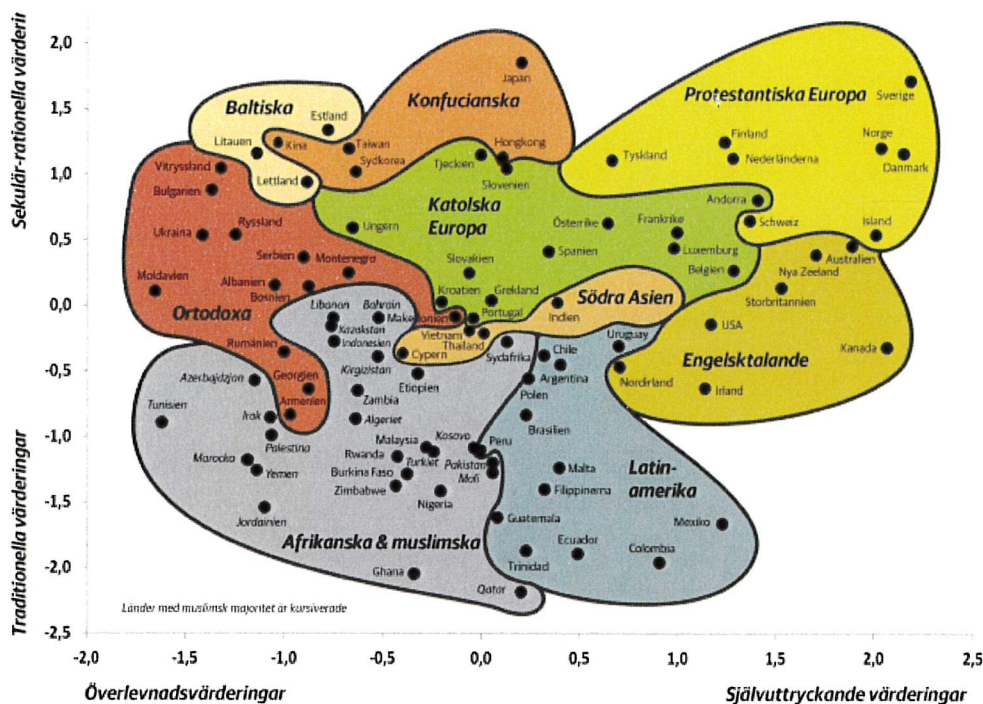
Vi människor är alla beroende av varandra. Vad som händer i en del av världen påverkar i hög grad situationen på andra platser. Goda krafter, enskilda och i form av organisationer, arbetar över hela världen för ökad medmänsklighet och jämlikhet, men maktstrukturer och ekonomiska intressen driver ofta utvecklingen i en negativ riktning. Exempel på sådana skeenden är krig, flyktingströmmar, epidemier, klimatpåverkan och miljöförstöring. Individens och grupperings spridande av desinformation och falska nyheter via framför allt sociala medier har de senaste åren visat sig ha större påverkan på politiska skeenden och människors bild av verkligheten än tidigare känt. Det finns fog att resonera om den frihetliga sekulära staten är beroende av förutsättningar som den själv inte kan garantera, och vilken betydelse religion och kyrka har i en grundläggande och samhällsbyggande mening.

I vår tid råder en enorm global orättvisa. En mycket liten del av världens befolkning äger eller förfogar över den absoluta merparten av jordens resurser och överutnyttjar dem dessutom på olika plan. Konsekvensen är att fattigdom, hunger och ohälsa varaktigt orsakar lidande i stora delar av världen.

Kyrka i Sverige

World Values Survey (WVS) är ett globalt forskningsnätverk som sedan 80-talet mätt människors värderingar. Deras senaste kulturkarta, presenterad 2015, visar att Sverige behåller sin plats som världens allra mest sekulariserade och individualistiska land.

HM

Religion spelar mycket liten roll i de länder som återfinns i samma del av kulturkartan som Sverige. Befolkningens tidigare starka band till Svenska kyrkan har följdriktigt också försvagats allt mer då majoriteten av medborgarna idag har en svag koppling till traditionella trossamfund. Utträden ur Svenska kyrkan, minskande dopstal och på många håll åldrade gudstjänstdeltagare är några tecken på detta.

Många svenskar har ändå en tro. Även om antalet personer med en gudstro har minskat sedan 80-talet uppgår fortfarande 40 procent att de tror på Gud och endast 17 procent kallar sig för ateister. Samtidigt som religion och gudstro är på tillbakagång i Sverige ökar svenskarnas förtroende för kyrkorna. På 80-talet uppgav 37 procent av de tillfrågade att deras tilltro till kyrkan var ganska eller mycket hög. Idag har den siffran ökat till drygt 50 procent.

Individualismen tar sig olika uttryck. I tidigare generationer fick en människa sin identitet genom att tillhöra en viss släkt, bo i en viss by och ha ett visst arbete. Idag skapar vi på många sätt vår egen identitet genom vad vi presterar, konsumerar och visar upp för omvärlden. En "synlighetskultur", där det innebär hög status att ha det gott materiellt ställt, vara omtalad och ha de rätta sociala kontakterna, finns i såväl samhället som i kyrkan.

Trenden är enligt World Values Surveys undersökningar att de flesta länder rör sig åt samma håll som Sverige: Ökad sekularisering och individualism. En förklaring tros vara den ekonomiska utvecklingen.

Svenska kyrkan har fortfarande en inflytelserik position i samhället utifrån sin tidigare ställning som statskyrka. Kyrkan förfogar också över betydande resurser vad gäller fastigheter och personal. På styrande positioner i kyrkan saknas mångfald avseende ålder och etnicitet.

I SCB:s befolkningsprognos från år 2016 beräknas medellivslängden år 2060 vara 89,1 år för kvinnor och 86,7 år för män i Sverige. Det innebär en ökning med fem år för kvinnor och med drygt sex år för män jämfört med dagens medellivslängd samt en fortsatt minskad skillnad mellan könen.

Handwritten signature

De sociala och ekonomiska klyftorna i Sverige har på senare år ökat och fler människor lever i utsatthet som fattigdom och social utestängning från exempelvis arbetsmarknad, politik, kultur, utbildning och boende. Samhället dras allt mer isär. En annan dimension av isärdragning äger rum i människors personliga liv. Upplevda motstridiga förväntningar och krav på livsföring, yrkesliv och samhällsengagemang leder till känslor av kluvenhet och splittring.

Drogproblem, kvinnomisshandel, ensamhet samt känslor av oro och otillräcklighet är andra exempel på nöd och lidande. Samtliga förekommer i alla samhällsklasser och särskilt unga människors ohälsa har rapporterats öka.

Me too-rörelsen, ett globalt upprop mot sexuella trakasserier och övergrepp, riktade med start 2017 nytt och starkare ljus på förekomsten av mäns trakasserier mot kvinnor.

De senaste åren har olika uttryck för främlingsfientlighet ökat i Sverige.

En förutsättning för ett fungerande demokratiskt samhälle är att grundvärderingar som solidaritet och medmänsklighet tillämpas i handling. Traditionellt arbete i föreningar och politiska partier har dock minskat. Särskilt gäller det bland unga människor som uppges hellre göra kortare, projektliknande insatser än att gå in i långsiktiga åtaganden. Samtidigt uttrycker många människor i undersökningar ett intresse för att praktisera medmänsklighet och omsorg genom ideellt arbete, även inom Svenska kyrkan.

Svenskarna skänker allt mer pengar till välgörenhet. Även i detta sammanhang minskar långsiktiga åtaganden medan det tillfälliga givandet ökar.

Teknikutvecklingen och användandet av sociala medier har förändrat svenskarnas sätt att umgås, söka information, skapa sin identitet och konsumera underhållning. Den uppkopplade livsstilen innebär en enorm exponering för information och budskap av olika slag.

Det finns en hälsotrend i samhället där vuxna i högre grad än tidigare generationer ägnar sig åt fysisk träning, men även sökande efter stillhet i olika former, som kontrast till vardagens tilltagande brus, har ökat. Allt fler förvärvsarbetande har ett stillasittande arbete.

Svenskarnas konsumtion befinner sig på en nivå som inte är långsiktigt hållbar. En omställning mot större hållbarhet har påbörjats, men mycket återstår. Från att mest ha handlat om klimatsmarta val vid inköp av olika varor har samtalet vidgats till att handla om en hållbar livsstil totalt sett, där miljö- och rättvisefrågor globalt sett fått större tyngd.

Kyrka i Umeå

Svenska kyrkan i Umeå, med de sex församlingarna Taveljö församling, Tegs församling, Umeå landsförsamling, Umeå Maria församling, Umeå stadsförsamling och Ålidhems församling, finns i staden och i delar av den omgivande landsbygden.

Folkmängden i Umeå kommun har stadigt ökat de senaste decennierna och uppgick 2017 till 125 080 invånare. År 2029 beräknas befolkningstalet ha stigit till 145 113 personer. Förklaringen är ett positivt flyttnetto och ett födelseöverskott.

Handwritten signature

I motsatt riktning går, i likhet med siffrorna för landet som helhet, medlemstalet i Svenska kyrkan i Umeå. År 2017 hade de sex församlingarna 66927 kyrkotillhöriga, vilket utgör 64 procent av den totala folkmängden på 104 216 personer. År 2013 var andelen kyrkotillhöriga 70 procent.

Den främsta orsaken till medlemsutvecklingen utgör det negativa inträdesnettot, d.v.s. inträdda (över 11 år) minus utträdda. Även det negativa flyttnettot påverkar medlemsutvecklingen. I kommunen som helhet beräknas 54 procent av invånarna att vara tillhöriga Svenska kyrkan år 2030.

Umeå har en ung befolkning med en medelålder på 38 år, bland de lägsta i landet. Många väljer att stanna kvar i staden efter studier vid Umeå universitet.

Den ökande folkmängden har lett till bostadsbrist, särskilt när det gäller hyreslägenheter. Priserna på Umeås bostadsmarknad har stadigt stigit de senaste åren.

På flera platser i Umeå genomförs förtätning och omfattande nybyggnationer.

Utsatthet på olika plan finns i Umeå liksom i många andra svenska städer. Här har under en längre tid funnits hemlösa personer. De senaste åren har detta blivit mer synligt sedan EU-migranter, framför allt romer, har sökt sig till Umeå.

Till Umeå med omnejd kommer flyktingar och många av dem stannar i Umeå. Antalet ensamkommande flyktingbarn har ökat.

Umeå kommun önskar samarbeta med civilsamhället inom områden som rör välfärd och socialt ansvarstagande, vilket har beröringspunkter med Svenska kyrkans uppdrag och verksamhet.

För Svenska kyrkan i Umeå är en kristen humanistisk människosyn vägledande i alla verksamheter, och detta innefattar ett aktivt arbete för medmänsklighet, jämlikhet och jämställdhet.

I jämförelse med andra städer i Luleå stift är Umeå en mångkulturell stad. Antalet människor från andra länder som funnit sin plats i Umeå har ökat under lång tid vilket gett en mångfald i kultur, tradition, språk och tro. Vid årsskiftet 2017/2018 bodde drygt 14 600 personer födda utomlands i Umeå, vilket motsvarar knappt 12 procent av befolkningen. I början av 2000-talet var motsvarande siffra cirka 8 procent. I Umeåregionen finns ungefär 130 nationaliteter representerade.

Kulturlivet är rikt i Umeå och blomstrar på teater, operahus, museer, gallerier och festivaler med musik, litteratur och dans. Det finns även en tradition av unga kulturaktörers egna initiativ inom kulturområdet.

Uppmärksammande av hållbarhets- och samhällsfrågor i vidare bemärkelse kan sägas vara signifikativt för en betydande del av Umeås befolkning. Aktioner och upprop kring aktuella händelser eller skeenden är vanligt förekommande och drivs ofta av lokala rörelser.

